

BAMALAIIKA N'EMIZIMU

Bamalaika n'Emizimu: Eby'okusomako

Eby'okuwandika

EKIBIINA 1:

- I. Enyanjula y'essomo.
- II. Bamalaika:
 - A. Enyiriri mu Byawandiikibwa Ezikwaata ku Bamalaika.
 - B. Enkula ya Bamalaika.

EKIBIINA 2:

- II. Bamalaika: (okwongerako.)
 - C. Omuwendo (obungi) n'Ebika bya Bamalaika.
 - D. Emirimu gya Bamalaika.

EKIBIINA 3:

- II. Bamalaika: (Okwongerako.)
 - E. Tukyayinza Okutegeera Okubaawo n'Omulumu Gwa Bamalaika na Leero?
- III. Emizimu:
 - A. Enyanjula eri Emizimu.

EKIBIINA 4:

- III. Emizimu: (okwongerako.)
 - B. Sitani.

EKIBIINA 5:

- III. Emizimu: (okwongerako.)
 - C. Emyoyo Emikyaamu.
 - Ekigezo.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

Bamalaika n'Emizimu: Ekigezo

Obubonero 20 Bwoyinza Okufuna mu Bibuuzo Bino

- 1) Nyonyola engeri satu ez'endabika n'enkula ya bamalaika (emp. 275, 276).
- 2) Nyonyola emirimu esatu egya bamalaika (emp. 278, 279).
- 3) Nyonyola endowooza y'Omukristaayo entuufu ku bikwaata ku Sitani n'emizimu gye (emp. 283).

Obubonero 10 Bwoyinza Okufuna mu Bibuuzo Bino

- 1) Malaika wa Mukama y'ani? Kozesa ekyawandiikibwa kimu okujuliza (olup. 277).
- 2) Ba kerubi bakola mulimu ki? (olup. 278)?
- 3) Juliza ekyawandiikibwa kimu ekiyinza okulaga nti endabika za bamalaika zikyayinza okumanyibwa na leero (olup. 279).
- 4) Wandika ensonga nnya ezinyonyola empisa za Sitani (tewali kujuliza kwetaagibwa; emp. 284).
- 5) Wandika ebiruubirirwa bya Sitani ebikulu bina (tewali kyawandiikibwa kyetaagisa; olup. 286).
- 6) Emizimu girina enjigiriza yagyo? Wagira eky'okuddamu kyo ng'okozesa ekyawandiikibwa ekijuliza (olup. 289).

BAMALAIKA N'EMIZIMU

I. Enyanjula y'essomo.

Eby'okuwandiika

A. Ensi y'Omwoyo ddala weeri.

1. John G. Paton, omuminsani mu bizinga New Hebrides yayogera olugero olukwaata ku mazima g'okubaawo kwa bamalaika:

Eky'okulabirako Ky'omuwandiisi:

Ennyumba ye yali mu kibira. Ekiro kimu ekika kya bantu bannagwanga eryo ne babalumba. Ye ne mukyala we ne basaba ekiro kyonna. Amangu ago bannagwanga ne bagenda.

Oluvanyuma lw'omwaka, omukulu, ow'ekika ekyo kyenyini nakkiriza Yesu Kristo nga omulokozi we. Mwami Paton nabuuzza omukulu: Lwaki ekiro kiri lwe mwajja okulumba ennyumba yange omwaka gumu oguyiseewo basajja bo bonna mangu ago bava ku nnyumba yange? Omutongole yewunya nyo olw'ekibuuzo. Nagamba, twadukawo bwetwalaba ganagwano nga galina emundu okwetoloola ennyumba yo.”

Omulundi ogwo gwokka omuminsani mweyategeerera nti bamalaika baatumibwa okumukuuma ekiro ekyo.

Sa Muno Eky'okulabirako Kyo:

2. Ensi y'omwoyo weri. Eky'omukisa omubi, abagiberamu mulimu bamalayika abaagwa (emizimu) awamu ne bamalaika ba Katonda.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

B. Ebiri mu ssomo lino.

1. Essomo lino likulaga enjigiriza ya bamalaika n'emizimu. Lino ssomo eliteekawo omusingi eriyinza okukozesebwa okukutwaala mu ssomo ery'ebikolwa eriyitibwa "olutalo olw'omwoyo."
2. Essomo ligabanyibwamu mu bitundu bibiri ebikulu:
 - a. Bamalaika obutundu bwagibwa mu kuyigiriza kwa Dr. J.R. Williams, sabakenkufu mu Regent University¹. Naweewa olukusa okubikozesa.
 - b. Emizimu.
3. Essomo lino lyategekebwa nga okuyiga baibuli okuva mu kusoma ebyawandiikibwa ebingi, tujja kuzimba enjigiriza ya bamalaika n'emizimu. Twaala ekiseera okutunulira buli kujuliza era oyogereko ku kyebitegeeza wekiba kyetaagisiza.

II. Bamalaika.

A. Enyiriri z'Ebyawandiikibwa Ezikwaata ku Bamalaika.

1. Endagaano Enkadde.
 - a. Lub 3:24; 16:7-11.
 - b. Zab 34:7; 78:49; 80:1; 91:11; 103:20; 148:2-5.
 - c. Isa 6:2, 6.
2. Endagaano Empya.
 - a. Mat 1:20-25; 4:11; 18:10; 26:53; 28:1-5.
 - b. Mak 1:13; 8:38; 12:25.
 - c. Luk 1:26-37; 2:9-15; 15:10; 20:34-36.
 - d. Bik 1:10, 11; 5:19; 8:26; 10:3; 12:7, 23; 27:23, 24.
 - e. 1 Kol 6:3.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika

- f. Bak 1:16; 2:18.
- g. Beb 1:7,14; 2:7.
- h. 1 Peet 3:22.
- i. 2 Peet 2:4.
- j. Yud 6, 9.
- k. Kub 1:1; 5:11; 12:7; 19:10.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Oluvanyuma lw'okuyita mu nyiriri ezisooka, yogera oba nga okkiriza nti bamalaika ddala webali oba nga tebaliwo nga bateeberezebwa buteerezebwa. Mu bufunze wa ku bujulizi ku bikwaata ku ba malayika byolabyeko oba byowuliddeko.

B. Enkula ya Bamalaika.

- 1. Balina obutukuvu.
 - a. Waliwo bamalaika abatukuvu era abalungi.
 - b. Waliwo bamalaika abaagwa era ababi (laba Mat 25:41; 2 Peet 2:4; Yud 6; Kub 12:7-9).

Genderera: Tujja kulowooza ku bamalaika bano abaagwa mu kitundu eky'okubiri eky'essomo bwe tuliba tuyiga enjigiriza y'emizimu.

- c. Bamalaika balina empisa mu ngeri nti basalawo. Buli malaika yasalawo okujeema okuva ku Katonda oba okusigala nga mwesigwa eri Katonda.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

2. Bamalaika myoyo (laba Beb 1:14).
 - a. Tebalina mibiri (laba Luk 24:39).
 - b. Basobola okulabikira mu ngeri ya bantu (laba Lub 18:2; 19:1, 10; Yos 5:13, 14; Mak 16:5; Luk 24:4; Bik 1:10; ne Beb 13:2).
 - c. Mu kutambula kwabwe, tewali kibaziyiza ku kikwaatagana ku banga n'obudde (laba Beb 1:7; Lub 28:12).
3. Balina we bakoma.
 - a. Batondebwa (Zab 148).
 - 1) Bitonde bya Katonda (Bak 1:16). Batondebwa okusooka omuntu (laba Yob 38:4,7 ne Lub 1-3).
 - b. Tebali buli wamu (nti babeera wonna mu kiseera kyekimu, nti basobola okubeera buli wantu ekiseera kyonna) nga Katonda.
 - c. Tebamanyi byonna (okubeera n'okumanya kwonna) nga Katonda (Mat 24:36).
 - d. Tebasobola byonna (tebalina maanyi gonna) nga Katonda .
 - e. Si ba katonda (laba Kub 22:8, 9).
4. Bantu.
 - a. Balina amannya (Luk 1:26; Yud 9).
 - b. Balina okutegeera n'amagezi.
 - 1) Bogeraganya (laba Lub 18: 1, 9, 22 ne 19: 1, 2).
 - 2) Balowooza (1 Peet 1:12).
 - 3) Bategeera (Bef 3:9, 10).
 - c. Basanyuka (laba Yob 38:7; Luk 15:10; Kub 19:6, 7).

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika

5. Si basajja oba bakazi.
 - a. Si basajja ate si bakazi (laba Mak 12:25).
 - b. Tebafumbirwa (tebetaaga kuzaala).
6. Ba maanyi (laba Zab 103:20; 2 Bas 1:7).
 - a. Ebikolwa byabwe bulijjo bibaamu okw'olesa amaanyi amangi (laba 1 Byom 21:14, 15; Bik 12:23; Kub 14:18).
 - b. Amaanyi gabwe bulijjo gakozezebwa okuweereza eri abantu ba Katonda (Dan 10:18; Luk 22:43).
7. Ba lubeerera. Tebafa (Luk 20:36).

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Enyinyonyola ya baibuli ku nfanana ya bamalaika ekontana etya n'ebimu ku bimanyiddwa n'enyinyonyola ezilaga empisa za bamalaika?

C. Omuwendo (obungi) n'Ebika bya Bamalaika.

1. Omuwendo oba obungi bwa bamalaika (laba Mat 33:2; Dan 7:9, 10; Beb 12:22 ne Kub 5:11, 12). Bangi nyo, nyo nyo ddala!
2. Ebika bya bamalaika.
 - a. "Malaika wa Mukama" Alabika okuba nga ye Mukama Yenyini." (laba Lub 16:7, 10, 13; Kuv 3:2, 6; Balam 6:11, 14).

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Tuyinza okumaliriza nti "Malaika wa Mukama" ye Katonda Yenyini ng'alabikira mu ngeri ya malaika. Olowooza otya?

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

- b. Malaika omukulu: Malaika omukulu (1 Bas 4:16 ne Yud 9).

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Ebyawandiikibwa ebiwedde byogera bitya ku nfanana n'obuntu bwa malaika "omukulu?"

- c. “Ba kerubi”.

1) Bakuuma obutukuvu bwa Katonda (laba Lub 3:24; Kuv 25:18-22; 26:31).

2) Be basitula namulondo ya Katonda (laba 1 Sam 4:4; Zab 18:10; Ezek 1).

- d. “Basseraafi” (laba Isa 6:2). Balangirira obutukuvu bwa Katonda n'okumusinja.

- e. Walabika okubaawo engeri y'enkola, entegeka n'enjawulo za bamalaika (laba Bak 1:16; Mat 26:53; Yos 5:14; Zab 89:6, 7; Zab 82:1; 2 Byom 18:18).

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Biki byoyinza okumaliriza ng'ogamba ku bikwaatagana ku ntegeka esoboka ey'ebika bya bamalaika eby'enjawulo ?

D. Emirimu gya bamaika.

1. Kutendereza na kusinja Katonda (laba Kub 5:11, 12 ne 7:11). Kino kilabika okuba nga gwe mulimu gwa bamalaika omukulu ogusookerwako.
2. Okwogeraganya.
 - a. Okulangirira amazima ga Katonda (laba Bik 7:53; Bag 3:19; Beb 2:2).
 - b. Okuvuunula (laba Dan 8:19; 9:23; Zak 1-6; Kub 1:1).

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika

- c. Okulanga (laba Lub 22:12; Balam 13:3; Mat 1:20; Luk 1:13; 1:28; Mat 28:6; Bik 1:11).
- d. Okulunganya (laba 2 Bassek 1:3; Mat 2:13; Bik 5:20; 8:26; 10:4, 5; 27:24).
- 3. Obuweereza (lowooza Beb 1:14).
 - a. Okubudabuda n'okukakasa (laba Lub 16:9-11; 21:17; 1 Bassek 19:5; Mat 4:11; Luk 22:42, 43).
 - b. Obukuumi n'okununulibwa (laba Kuv 23:20; Dan 6:22; Bik 5:19; 12:7-11).
 - 1) Obukuumi (Zab 91:11,12).
 - 2) Okununulibwa (Zab 34:7).
 - c. Okutunula, okukuuma abantu, bamalaika "abakuumi" (laba Mat 18:10; Zab 34; ne 91).
- 4. Okusala omusango gwa Katonda.
 - a. Lowooza engeri bamalaika gye basalagamu omusango mu byabaawo mu 1 Byom 21:15; 2 Bassek 19:35; ne Bik 12:23.
 - b. Ekikolwa kya bamalaika kijja kulabikira mu biro eby'oluvanyuma (laba Mat 13:41; 2 Bas 1:7, 8; Kub 9:15).
- 5. Bamalaika bakola okwagala kwa Katonda (laba Zab 103:20 ne Mat 6:10).

E. Okubaawo n'Omulumu Gwa Bamalaika Biyinza Okumanyibwa na Leero?

- 1. Ebyawandiikibwa biragira ddala nti okubaawo n'omulumu gwa bamalaika gumanyibwa abantu era nti gusobola okumanyibwa na leero.
 - a. Lowooza ebiri mu Zab 34 ne 91 (nadaala 34:7 ne 91:11,12).
 - b. Damu oyite mu Beb 12:22; Beb 13:2; Mat 18:10; ne Beb 1:14.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

2. Kubanga okubaawo n'omulimu gwa bamalaika bisobola okumanyibwa, kyetaagisa okubaawo okulabula.
 - a. Bamalaika abaagwa balabika nga bamalaika "ab'omusana" (laba 2 Kol 11:14).
 - b. Bamalaika abaagwa bajja kugezaako okulimba abantu. Bayinza okujja era n'okugezaako "okubuulira enjiri endala" (laba Bag 1:8).
 - 1) Eno y'engeri Obumomoni gyebwatandika. Joseph Smith, eyatandiika ediini ya Momoni, yaweebwa "okubikkulirwa okupya" okuva eri malaika ayitibwa Moroni. Eno ye yali entandikwa y'akabiina akakyaamu akamanyiddwa nga ba Momoni.
 - 2) Eno y'engeri Obusiraamu gyebwatandikamu. Muhammadi, eyatandika ediini y'obusiraamu, yaweebwa, "okubikkulirwa okupya" n'okulungamizibwa okuva eri malaika. Eno ye yali entandiikwa y'ediini emanyiddwa nga Obusiraamu.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Biki ebisangibwa mu Bag 1:8 ebikwaata ku ngeri gyetulabamu bamalaika?

Kisoboka nti tuyinza okukyalirwa "malaika ow'omusana", nga ate ddala ye malaika eyagwa?

Tuyinza tutya okwawula amazima mu mbeera zino? Yiga era yogera ku bisangibwa mu 1 Tim 4:1 ne 1 Yok 4:1.

(Genderera: olugero luno lwogera okusookera ddala ku bayigiriza abakyaamu naye ebigezo bikola eri emyoyo n'obubaka bwabwe wamu).

Ekanisa eyinza etya okwekuuma "emyoyo emikyaamu?"

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Okukema emyoyo:

Okubaawo n'omulimu gwa bamalaika guyinza okumanyibwa leero. Kubanga kino kituufu tulina okwegendereza ebikwangala. Ebigezo ebiddako biyinza okukozesebwa nga twekkeneenya okukyalirwa kwa bamalaika:

1. Malaika yali awadde okulunganya oba amawulire agatakwaatagana na Baibuli?

[Jukira: Tewaliwo "kubikkulirwa kupya" (kugattibwako kwa njawulo). Baibuli etuukiridde (lowooza ebyawandiikibwa nga Yud 3 ne Kub 22:18).]

2. Bamalaika betunulira bo bokka oba batunulira bantu mu kifo kya Yesu?
3. Okwenyonyolako kwabwe bo n'endabika essukka ku nyinyonyola ya Baibuli ku bamalaika?
4. Ebikolwa byabwe bissukka ku Baibuli byetulaga ebikwaata ku bikolwa bya bamalaika?

3. Newankubadde nga tumanyi nti okubaawo n'omulimu gwa bamalaika gumanyiddwa leero, tumanyi era nti n'okulabika kwa "malaika" kulina okukemebwa (laba waggulu).

- a. Tetwagala kugwa mu kimu ku nzikiriza ebiri ezikomererayo ezikwaata ku njigiriza ya bamalaika:

- 1) Enzikiriza emu ekomererayo egamba nti tewaliwo bamalaika era n'okubaawo kwabwe abantu tebayinza kukumanya. Eno y'ensobi y'Abasaddukayo (Bik 23:8).
- 2) Enjigiriza endala ekomererayo eletawo "okusinza kwa bamalaika" (laba Bak 2:18). Enjigiriza eno ekomererayo eteeka nyo essira ku bamalaika n'okukyaala kwabwe.

Eby'okuwandiika

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

- b. N'olwekyo tukakasa nti bamalaika webali era n'okubaawo kwabwe awamu n'amaanyi omuntu asobola okubitegeera. Ate era tukkiriza nti okukyaala kwa bamalaika si kwa bulijjo era kulina okugezesebwa. Okwawula oba okukema kyetaagisa.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Mu bufunze yogera ku bibuuzo ebirala oba ebyogerwa ebikwaata ku bamalaika.

III. Emizimu.

A. Enyanjula eri emizimu.

1. Abantu abamu tebakkiriza nti Sitani n'emizimu gyebiri.

Eky'okulabirako Ky'omuwandiisi:

Obutakkiriza nti emizimu wegiri kivaamu nakku za kuwumula nga bwetulina mu America eziyitibwa “Halloween.” ku lunaku olwo abantu abakulu n'abaana abato baduulira ensi ey'omwoyo. Abaana bambala nga abasamize era nga bafanana ng'emizimu ne batambula ku nguudo ekiro. Abantu balina ebibiina buli omu wayambala nga emizimu era ne basekerera ebintu eby'omwoyo.

Lwaki abantu bakirowooza nti muzannyo? Eky'okuddamu kyokka. Butamanya. Tebategeera mazima ga ntaana gye bazanyisa.

Obutakkiriza buno nti emizimu wegiri era kivaamu obutafaayo kuyiga ku mizimu na ngeri ya kugiwakanya.

Sa Muno Ekyokulabirako Kyo:

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika

2. Abantu abalala bakkiriza mu Sitani n'emizimu gye, naye nga balina okufaayo kungi mu gyo ne mu bikolwa byagyo. Babeera buli kiseera bayiga era nga bogera ku bikolwa by'emizimu era nga bafaayo nyo okumanya byegikola.
 - a. Abantu bano Sitani kimubeerera kyangu nnyo okubakwaala n'obulimba bwe.
 - b. Basobola okukwaatibwa mu bikolwa by'emizimu kubanga okunyumirwa kwabwe kwa waggulu nnyo.
3. Sitani tafaayo ku nzikiriza ki ekwaata ennyo ku ndowooza yo gyali. Byombi nsobi, era Sitani akimanyi nti asobola bulungi okubaako kyakola ku bulamu bw'ebibiina bya bantu byombi.
4. Abakristaayo betaaga okuba n'endowooza entuufu ekwaata ku Sitani n'emizimu gye.
 - a. Wegiri. Era balabe baffe. Kyetaagisa okubiyigako mu ngeri nti kyetaagisa okumanya ku mulabe wo mu lutalo.
 - b. Song'ate, ekiruubirirwa kyaffe tekirina kubeera ku mulabe waffe. Ekiruubirirwa kyaffe kirina kubeera ku muduumizi waffe omukulu, Yesu Kristo.
 - 1) Tetulina kulaga kufaayo nyo mu kuyiga mizimu. Tetulina kuba nga kyetutunulidde nga eky'okuyiga kyaffe naye tulina okunoonya okuba nga tumanyisibwa bulungi.
 - 2) Tetulina kukkiriza bulamu bwaffe kwewaayo nyo kulaba nga emizimu gyeyongera okulabisibwa. Tetuteekwa kunoonya mizimu oba okwagala okutegeera ebikolwa byagyo.
 - c. Tetulina kussukkulumya kimu ku kinaakyo. Twetaaga okutegeera emizimu, naye tetwetaaga kuba nga "tweenyumiririza" mu gyo.
 - 1) Tweyongera mu ssomo lino, okusaawo enjigiriza ya bamalaika n'emizimu.
 - 2) Twagala okutegeera Sitani n'emizimu gye tusobole okubeera nga twetegese okumulwanyisa. Tetwagala kuba nga twenyumiririza mu gyo.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Kiki ku bino ebibiri ebikomererayo ekisinga okuba nga kimanyiddwa nyo mu buwangwa bwammwe oba eyo gyova? Nga Omukristaayo akuze, okakiddwa ngeri ku okukyuusa empisa zo n'enzikiriza zo ku bikwaata ku nsi ey'emyoyo gy'emizimu?

B. Sitani.

1. Entandikwa ya Sitani.

- a. Yatondebwa Katonda (laba Yob 38:4-7 ne Bak 1:15-18).
- b. Yali atuukiridde okutuusa lwe yayonoona (laba Ezek 28:11-19).
- c. Yagwa okuva mu ggulu oluvanyuma lw'okulaga amalala ge olw'okwegulumiza (laba Isa 14:12-20).
- d. Ye yali omukulu asinga mu bamalaika abaagwa (laba Kub 12:7-9).

2. Eneyisa ya Sitani.

- a. Ye kitaawe w'obulimba (Yok 8:44).
- b. Mugezigezi era mukalabakalaba nyo (laba Lub 3:1 ne 2 Kol 11:3).
- c. Mulyolyomi (laba Yob 1:9).
- d. Mukambwe (laba Luk 8:29).
- e. Yefulafula (laba 2 Kol 11:14 ne Kub 12:9).
- f. Wa maanyi (laba Bef 2:2).
- g. Wa malala (laba 1 Tim 3:6).
- h. Mutiitiizi (laba Yak 4:7).
- i. Mubi (laba 1 Yok 2:13).

BAMALAIIKA N'EMIZIMU

3. Okubeerawo kwa Sitani.

- a. Baibuli egamba nti Sitani wali. Mu lugero oluddako lowooza ku ngeri Baibuli gyegamba nti Sitani wali:: 1 Byom 21:1; Zab 109:6 ne 1 Peet 5:8, 9).
- b. Yesu yamulaga nti ddala wali (Mat 4:1-11; Luk 10:18; 13:16).
- c. Abatume balaga nti Sitani ddala wali, muntu ddala (laba Bef 4:27; 6:10-18; 1 Bas 2:18; Yak 4:7).

4. Omulimu n'ebikolwa bya Sitani.

- a. Ekimu ku bikolwa bye ekisinga obukulu kwe kulimba (laba 1 Yok 3:8).
- b. Afuga obwakabaka bw'ensi eno (Bef 2:2; 2 Kol 4:4; Yok 12:31).
- c. Afugira mu buyinza obutegekeddwa era obugereke.
 - 1) Lowooza engeri gyewalabika okubaawo ensengeka mu Bef 6:10-12.
 - 2) Lowooza engeri Dan 10:12-11:1 gyekiraga ensengeka y'obuyinza.
 - 3) Lowooza ebiri mu Mat 12:24-30. Olugero luno ngeri ki gye lulaga entegeka y'obwakabaka bw'ensi eno?
- d. Afuga bamalaika abaagwa era mwangu okukozesa omuntu eyagwa.
 - 1) Bamalaika abaagwa. Mu lugero oluddako, lowooza ku ngeri Sitani gyafugamu bamalaika abaagwa (emizimu): Mat 25:41; ne Kub 12:7-12.
 - 2) Ebitwaata ku bamalaika abaagwa, lowooza ku biri mu bigambo "kitammwe Sitani" mu" Yok 8:44.
- e. Akolera mu bikolwa by'ediini ebitali bya mazima mu kusinza Katonda (laba 2 Kol 11:14; Kub 2:9; 3:9).
- f. Ye mulabe w'Ekkanisa eya mazima (laba 1 Peet 5:8 ne Kub 12:4).

Eby'okuwandiika

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

- g. Ye mutandisi w'okuyiganya, okubonyabonya, n'endwadde (laba Luk 13:16; Bik 10:38; 1 Kol 5:5).
- h. Alumba mu ngeri z'obulimba era nawaliliza abantu okwonoona.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Lowooza ku byawandiikibwa ebiddako era oyogere engeri Sitani zakoleramu okulimba abantu era n'okuba nga abasuula mu kibi: Yok 13:2; Bik 5:3; 1 Kol 7:5; 2 Kol 2:11; 11:14; Bef 4:27; 1 Tim 3:7.

5. Ebiruubirirwa bya Sitani.

- a. Okwonoona omulimu gwa Katonda (laba Mak 4:15).
- b. Okukyuusa abantu okubajja ku Katonda (laba Yob 2:4, 5).
- c. Okuleeta obubi (laba Yok 13:2, 27).
- d. Okuba nga abantu bamusinza (laba Luk 4:6-8; 2 Bas 2:3, 4).

6. Enkola za Sitani.

- a. Yefuulafuula (laba 2 Kol 11:14).
- b. Akozesa kubuusabuusa (laba Lub 3:1).
- c. Ayonoona/akozesa bubi ebyawandiikibwa (Mat 4:6).
- d. Akozesa nkwe na kukuusakuusa (laba 2 Kol 2:11).
- e. Agezako okukuumira abantu mu busibe (laba Luk 13:16).

BAMALAIKA N'EMIZIMU

7. Amaanyi ga Sitani.

a. Amaanyi ge eri abo ababi.

- 1) Abo "baana"be (laba Bik 13:10 ne 1 Yok 3:10).
- 2) Bakola okwagala kwe (laba Yok 8:44).
- 3) Ayinza okubeddiza (laba Luk 22:3).
- 4) Ayinza okubaziba amaaso (laba 2 Kol 4:4).
- 5) Abalimba (laba Kub 20:7, 8).
- 6) Abatega (laba 1 Tim 3:7).
- 7) Abanakuwaza (laba 1 Sam 16:14).

b. Amaanyi ge ku abakkiriza.

- 1) Ayinza okubakema (laba 1 Byom 21:1).
- 2) Ayinza okubanyigiriza (laba Yob 2:7).
- 3) Abaloope (laba Zek 3:1).
- 4) Abalimba (laba 2 Kol 11:3).

Eby'okuwandiika

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

8. Okuddamu kw'omukkiriza eri Sitani.

- a. Tulina okuba nga tumutunulira (laba 1 Peet 5:8).
- b. Tulina okumulwanyisa (laba Bef 6:11-16).
- c. Tulina okumuziyiza (laba Yak 4:7; 1 Peet 5:9).
- d. Tetulina kumuwa banga lyonna (laba Bef 4:27).
- e. Tetulina kuba batamanyi nkola ze (laba 2 Kol 2:11).
- f. Tulina okumuwangula nga tukozesa:
 - 1) Ekigambo kya Katonda (Mat 4:1-11; 1 Yok 2:14).
 - 2) Erinnya lya Yesu (Bef 1:19-22; 2:6).
 - 3) Okuzaalibwa ogw'okubiri n'okukkiriza (1 Yok 2:29; 3:9; 5:1-4, 18).
 - 4) Omwoyo Omutukuvu (Bar 8:1-13; Bag 5:15-26).
 - 5) Omusaayi gwa Yesu Kristo n'okutegeeza kwaffe (Kub 12:11).

9. Obuwanguzi bwa Kristo eri Sitani.

- a. Kino kyalabikirawo ku luberyeberye (laba Lub 3:15).
- b. Kyategeerekeka era mu bulamu n'obuwereeza bwa Yesu (laba Mat 4:1-11; Luk 10:18; Mak 3:27, 28).
- c. Kituukirizibwa Yesu bwasalira Sitani omusango (laba Mak 3:27; Yok 12:31; 16:11; Bar 16:20; ne Mat 25:41).

BAMALAIKA N'EMIZIMU

C. Emizimu.

Eby'okuwandiika

1. Enfanana y'emizimu.
 - a. Emizimu mibi (laba Luk 10:17, 18).
 - b. Gya maanyi (laba Luk 8:29; Mak 5:1-18).
 - c. Giba mingi (laba Mak 5:8, 9).
 - d. Si milongoofu (laba Mat 10:1).
 - e. Giragirwa Sitani (laba Mat 12:24-30).
 - f. Girina amagezi. Gitegeera (laba Bik 16:16; Mat 8:29; Luk 4:41).
 - g. Girina ekiti eky'okukkiriza (Yak 2:19).
 - h. Gikwaatibwako (laba Mat 8:29; Mak 5:7).
 - i. Girina okusalawo kwagyo, ebikolwa, n'okwagala (laba Mat 8:28-31; 12:43-45; Bik 8:7).
 - j. Girina enjigiriza yagyo (laba 1 Tim 4:1).
2. Ebikolwa n'obusobozi bw'emizimu.
 - a. Giyinza okuleeta endwadde, mu mubiri ne mu bikolwa (laba Mat 4:23,24; 9:32, 33; 17:14-21; Mak 5:1-8; ne 9:25).
 - b. Y'ensibuko y'okwegomba (laba 8:44; 1 Yok 2:15-17).
 - c. Giyinza okwolesa amaanyi agassukkulumye (laba Mak 5:1-8).
 - d. Y'ensibuko y'obulogo n'enjigiriza enkyaamu n'obunnabbi obukyaamu (laba 1 Tim 4:1, 2; 1 Yok 4:1-6; 1 Bassek 22:21-24; 2 Byom 33:6; 1 Sam 18:8-10).
 - e. Giyinza okweddiza abantu (laba Mat 8:29).
 - f. Giyinza okufanana abantu abaafa (laba 1Sam 28:9-15; 1Byom 10:13).

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

3. Amanyi g'omukkiriza ku mizimu.
 - a. Tulina obuwanguzi okuyita mu Kristo (laba Mat 8:16, 17; 12:28; Mak 16:17; Luk 10:17; 1 Yok 4:1-6; 2 Tim 2:1; ne 1 Yok 5:4,5).
 - b. Omukkiriza talina kutya Sitani na mizimu gye. Okuyita mu Kristo, tusobola okulaba omukisa mu lutalo olw'omwoyo. Tusobola okuwangula.
 - c. Essomo eriri mu MOTMOT, eriyitibwa Olutalo lw'Omwoyo likuwa okumanya okusingawo ku ngeri omukkiriza gyayinza okuwangulamu emizimu.

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika

Eky'okukola mu Kibiina:

Tujja kukomekkereza essomo n'okwogera ku njawulo ezirabika okubaawo wakati w'emizimu emisumulule n'egyo emisibe. Yogera ku buli mutwe gw'okuyiga.

Omutwe 1

Yiga Yude 6 ne 2 Peet 2:4.

Baibuli elaga nti okubeerawo kwa bamalaika abaagwa abakyalina edembe okukola (eky'okulabirako, Zab 96:5 ne 1 Kol 10:20), n'abamu abasibiddwa era nga tebakola (Yud 6).

Omutwe 2

Soma Lub 6:1-4.

Abamu abasoma eby'ediini bakkiriza nti bamalaika abaagwa mu Yud 6 nti bogerwako mu Lub 6:2. Bakwaataganya okubonerezebwa okubi okwa bamalaika abo n'ekikolwa kyabwe eky'okwetaba n'abakazi (nga tebakuuma bukulu bwabwe).

Omuutwe 3

Soma 1 Peet 3:19, 20.

Abasoma eby'ediini abamu bakwaataganya eky'okubuulira enjiri eri emwoyo egyasibibwa eri bamalaika abaagwa abasibiddwa. Bakkiriza nti Yesu yagenda mu kifo gye baali bakuumirwa okulangirira/okubuulira obuwanguzi bwa Katonda.

Eyo kirabika nga waliwo okukwaatagana wakati wa 2 Peet 2:4, 5 ne 1 Peet 3:19, 20 (wetegereze ensonga ezididdwamu "ez'emyoyo egiri mu kkomera" ne Nuwa nga omu ku myoyo omunaana eyalokoka mu mattaba).

Okirowoozako ki?

BAMALAIKA N'EMIZIMU

Eby'okuwandiika—

Bamalayika n'Emizimu: Awokujuliza

¹J. Rodman Williams, Basic Christian Theology : Part One - class notes from Regent University course (Virginia Beach, VA: CBN University Media Center, 1986). The flow of the major points of the outline concerning “angels” are adapted directly from the teachings of Dr. Williams. Used by permission.